

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія з педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

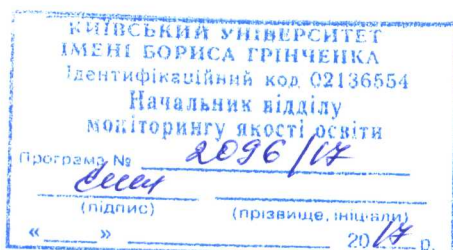
2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНФЛІКТОЛОГІЯ

галузь знань:
спеціальність:

0306 Менеджмент і адміністрування
5.03060101 Організація виробництва

Київ 2017 рік

Робоча програма «Конфліктологія» для студентів галузі знань 0306
Менеджмент і адміністрування, за спеціальністю 5.03060101 Організація
виробництва

Розробник: Потоцька Юлія Вячеславівна,
викладач циклової комісії з педагогічної освіти
Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії з педагогічної
освіти

Протокол від «29» серпня 2017 року № 1

Голова циклової комісії Л.Л. Артюх

© _____, 20__ р.
© _____, 20__ р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0306 Менеджмент і адміністрування	Варіативна
	Спеціальність 5.03060101 Організація виробництва	
Змістових модулів – 3		Рік підготовки
		4-й
		Семестр
		7-й
Загальна кількість годин - 108	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «молодший спеціаліст»	Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,3 самостійної роботи студента – 4		22 год.
		Семінарські
		20 год.
		Модульний контроль
		6 год.
		Індивідуальні заняття
		12 год.
		Самостійна робота
		48 год.
	Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Пояснювальна записка

Теорія і практика вирішення конфліктів — необхідна складова соціальної культури в бізнесі, суспільному житті та особистісних відносинах. Дисципліна «Конфліктологія» спираючись на базові знання з психології та соціології, вивчає сучасні проблеми регулювання трудових відносин.

Мета курсу: опанувати базові знання з актуальних питань конфліктології та побудови продуктивних людських взаємовідносин, сформувати вміння та навички вирішення конфліктів у діловій та професійній сферах, міжнародних відносинах, приватному житті.

Зміст курсу упорядкований у відповідності з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Конфліктологія», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Завдання курсу:

- навчити розрізняти механізми виникнення і розвитку конфліктів, зовнішні стимули і внутрішні мотиви, які призводять до конфліктів;
- розкрити ефективну методологію вирішення завдань діагностування і прогнозування конфліктів і конфліктних ситуацій;
- формувати навички попередження конфліктних ситуацій та продуктивного вирішення конфліктів;
- знайомити студентів з актуальними проблемами управління конфліктами, процедурою медіації як професійної діяльності у вирішенні конфліктів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студентів мають бути сформовані такі **предметні компетентності**:

- конструктивно використовувати конфліктні ситуації;
- володіти навичками консультативної і посередницької допомоги у профілактиці і розв'язанні конфліктів;
- володіти навичками саморегуляції психічних станів;
- попереджувати та вирішувати виробничі конфлікти;
- визначати індивідуальні стилі реагування та вирішення конфліктних ситуацій;
- аналізувати вплив різних факторів на виникнення конфліктів в організаціях;
- аналізувати умови формування конструктивного ділового спілкування;
- визначати психологічний клімат у трудовому колективі;
- здійснювати структурний аналіз та кваліфікувати конфлікт;
- вміння вчасно регулювати конфліктні ситуації та управляти конфліктами в групах та колективах;
- вміння застосовувати переговорні методи і медіаційні техніки подолання та вирішення конфліктів.

Курс реалізовується через систему лекцій, семінарських занять. Зміст

розроблено з врахуванням положень кредитно-модульного навчання. Таблиці модульного контролю, контролю за систематичною та активною роботою допоможуть студентам самостійно вести облік виконаної роботи.

Вивчення курсу «Конфліктологія» здійснюється на VII семестрі, закінчується підсумковим видом контролю – заліком. Загальна кількість годин становить 108 год., з яких 22 год. – лекції, 20 год. – семінарські заняття, 6 год. – модульний контроль, 12 год. – індивідуальні заняття, 48 год. – самостійна робота.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна теорія конфлікту.

Тема 1. Розвиток конфліктології як науки і навчальної дисципліни.

Тема 2. Природа конфлікту.

Тема 3. Динаміка конфлікту і механізми його розвитку.

Тема 4. Класифікація конфліктів.

Змістовий модуль 2. Конфлікти в сучасному суспільстві.

Тема 1. Особливості сімейних конфліктів та шляхи їх вирішення.

Тема 2. Політичні конфлікти.

Тема 3. Особливості конфліктів в організаціях та умови їх виникнення.

Тема 4. Внутрішньоособистісні та міжособові конфлікти.

Змістовний модуль 3. Розв'язання та попередження конфліктів.

Тема 1. Технології попередження та управління конфліктами.

Тема 2. Медіація та переговори як способи врегулювання конфліктів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		лекції	пр.	сем.	пк.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Загальна теорія конфлікту.							
Тема 1. Розвиток конфліктології як науки і навчальної дисципліни.	10	2		2		2	4
Тема 2 Природа конфлікту.	10	2		2		2	4
Тема 3. Динаміка конфлікту і механізми його розвитку.	8	2		2			4
Тема 4 Класифікація конфліктів.	12	2		2		2	6
Модульна контрольна робота 1.	2				2		
Разом за змістовим модулем 1.	42	8		8	2	6	18
Змістовий модуль 2. Конфлікти в сучасному суспільстві							
Тема 1. Особливості сімейних конфліктів та шляхи їх вирішення.	8	2		2			4
Тема 2. Політичні конфлікти.	10	2		2			6
Тема 3. Особливості конфліктів в організаціях та умови їх виникнення.	8	2		2			4
Тема 4. Внутрішньоособистісні та міжособові конфлікти.	6					2	4
Модульна контрольна робота 2.	2				2		
Разом за змістовим модулем 2.	34	6		6	2	2	18
Змістовий модуль 3. Розв'язання та попередження конфліктів.							
Тема 1. Технології попередження та управління конфліктами.	14	4		2		2	6
Тема 2. Медіація та переговори як способи врегулювання конфліктів.	16	4		4		2	6
Модульна контрольна робота 3.	2				2		
Разом за змістовим модулем 3.	32	8		6	2	4	12
Усього годин	108	22	-	20	6	12	48

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розвиток конфліктології як науки.	2
2	Генеza конфлікту.	2
3	Дослідження схильності до конфліктної поведінки.	2
4	Типології конфліктів за різними критеріями.	2
5	Шляхи вирішення сімейних конфліктів.	2
6	Особливості політичних конфліктів.	2
7	Конфлікти в організаціях та сфері управління.	2
8	Технології управління конфліктами.	2
9	Медіація як спосіб врегулювання конфліктів.	4
	Разом	20

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
1	Виникнення конфліктологічних ідей, становлення конфліктології.	4	5
2	Конфлікт з точки зору гуманістичної психології.	4	5
3	Рівні вияву конфліктів.	4	5
4	Особливості міжетнічних конфліктів.	6	5
5	Особливості подружніх конфліктів.	4	5
6	Детермінація й причинна обумовленість політичних конфліктів.	6	5
7	Стили лідерства і керівництва в психології управління.	4	5
8	Внутрішньоособистісні та міжособові конфлікти.	4	5
9.	Консенсусні технології вирішення конфліктів.	6	5
10.	Місце та роль переговорів у суспільстві.	6	5
	Разом	48	50

Разом: 108 год, лекції – 22 год, семінар. – 20 год, інд. робота – 12 год, модульн. контроль – 6 год., сам. робота – 48 год.

Модулі	Змістовий модуль І.					Змістовий модуль ІІ.					Змістовий модуль ІІІ.				
Назва модуля	Загальна теорія конфліктів.					Конфлікти в сучасному суспільстві.					Розв’язання та попередження конфліктів.				
Лекції	1	2	3	4	1	2	3	4	5						
Теми лекцій	Розвиток конфліктології як науки і навчальної дисципліни.	Природа конфлікту.	Динаміка конфлікту і механізми його розвитку.	Класифікація конфліктів.	Особливості сімейних конфліктів та шляхи їх вирішення.	Політичні конфлікти	Особливості конфліктів в організаціях та умови виникнення.		Технології попередження управління конфліктами.	Медіація як переговори як способи врегулювання конфліктів.					
Теми семінарських занять	Розвиток конфліктології як науки.	Гене́за конфлікту.	Дослідження схильності до конфліктної поведінки.	Типології конфліктів за різними критеріями.	Шляхи вирішення сімейних конфліктів.	Особливості політичних конфліктів.	Конфлікти в організаціях та сфері управління.		Технології управління конфліктами.	Медіація як спосіб врегулювання конфліктів.					
Самостійна робота	Табл. 7					Табл. 7					Табл. 7				
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1					Модульна контрольна робота 2					Модульна контрольна робота 3				
Підсумковий контроль						Залік									

1

співбесіда.

Методи письмового контролю: письмове тестування, модульна контрольна робота.

Методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи	обов'язкова кількість виконаних завдань за курс	максимальна кількість балів за всі види роботи
1. Відвідування лекцій	1	10	10
2. Відвідування семінарів	1	9	9
3. Виконання завдання для самостійної роботи	5	10	50
4. Робота на семінарському занятті	10	9	90
5. Виконання модульної контрольної роботи	25	3	75
Всього			234
Залік Коефіцієнт	2,34		

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсум. тест. (залік)
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
89				86				59		
Всього 234										

Шкала оцінювання

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

9. Методичне забезпечення

- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ збірка тестових завдань;
- ✓ схематична наочність.

10. Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть **оволодіти** знаннями щодо:

- генези конфліктології як науки;
- закономірностей, принципів та методів конфліктології;
- використання медіації у вирішенні конфліктів, стратегії та тактики врегулювання конфліктів;
- видів конфліктогенів спілкування, їх ролі у виникненні та прогнозуванні конфліктогенності особистості.

аналізувати:

- конфліктні ситуації різного генезу;
- ефективність переговорних процесів та медіаційних практик.

розпізнавати:

- типи та різновиди конфліктів;
- об'єкти, суб'єкти, предмет та причини конфлікту;
- ефективні технології управління, розв'язання та прогнозування конфліктів.

11. Рекомендована література

Базова:

1. Дуткевич Т. Конфліктологія з основами психології управління [Текст] : навч. посіб. перевид. / Т. Дуткевич; М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. держ. ун-т, Ін-т соц. реабілітації та розвитку дитини. – К. : Центр учб. л-ри, 2016. – 455 с.
2. Коваленко Д. В. Конфліктологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. [Текст]: / Д. В. Коваленко, І. М. Шалімова, О. М. Керницький; Укр. інж.-пед. акад. – Х. : Точка, 2012. – 221 с.
3. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст]: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Є.Б. Тихомирова, С.Р. Постоловський. – Рівне: Перспектива, 2014. – 398 с.
4. Яхно Т. П. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст]: навч. посіб / Т. П. Яхно, І. О. Куревіна. – К.: Центр учб. л-ри, 2012. – 168 с.

Додаткова:

1. Винославська О.В. Людські стосунки: [Текст]: заочна школа / О.В.Винославська, М.П.Малигіна // Практична психологія та соціальна робота. – 1999. – № 3. – С. 29-31.
5. Гірник А.М. Основи конфліктології [Текст] : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / А.М. Гірник – Київ: Києво-Могилянська академія, 2010. - 222 с.
6. Жаворонкова Г.В. [та ін.]. Управління конфліктами [Текст] : текст лекцій: навч. посібник / Г.В. Жаворонкова, О. М. Скібіцький, Т. В. Сівашенко, О.І. Туз. – Київ : Кондор, 2011. – 172 с.
2. Ємельяненко Л.М., Петюх В.М., Торгова Л.В., Гриненко А.М. Конфліктологія [Текст] : Навчальний посібник / Л.М. Ємельяненко, В.М. Петюх, Л.В. Торгова, А.М. Гриненко. – Київ: КНЕУ, 2003. – 315 с.
3. Ложкін Т. Практикум з конфліктології [Текст]: /Т. Ложкін, Е. Юрковський, І. Моначін. – Тернопіль: Воля, 2005.– 168 с.
4. Нагаєв В. Конфліктологія: курс лекцій: [Текст]: навч. посіб.для вузів / В. Нагаєв; М-во освіти України, Харк. нац. аграр.ун-т ім. В. В. Докучаєва. – К.: Центр учб. л-ри, 2004. – 199 с.
5. Орлянський В.С. Конфліктологія [Текст] : Навч. посібник для вузів/ В. С. Орлянський; Мін-во освіти і науки України, Запорізький нац. техн. ун-т. - К.: Центр учебної літератури, 2007. - 159 с.
6. Пірен М. І. Конфліктологія [Текст]: підручник / М. І. Пірен. – К. : МАУП, 2003. – 358 с.
7. Прибутько П.С. Конфліктологія [Текст]: Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів/ П.С. Прибутько.— К.: КНТ, 2010. — 131 с.

8. Русинка І.І. Конфліктологія : психотехнології запобігання і управління конфліктами [Текст] : навч. посіб. / І.І. Русинка. –К. : Професіонал, 2007. – 332 с. – С. 8-31.
9. Скібіцька Л.І. Конфліктологія [Текст] : навч. посіб. / Л.І. Скібіцька. – К.: Центр учб. л-ри, 2007. – 384 с.
10. Скібіцький О.М. Антикризоровий менеджмент [Текст]: навчальний посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 568 с.
11. Словник термінів з правової конфліктології [Текст]: наук.-довід. вид. / за ред. Ю. П. Битяка, Л. М. Герасіної, М. І. Панова. – Х.: Одиссей, 2006. – 208 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/> - Заголовок з екрану.
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dnpb.gov.ua/ - Заголовок з екрану.
3. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/> - Заголовок з екрану.